

ההסתדרות

פעמיים

בן-אהרון

להסתדרות העובדים הכללית ישנם שני מזכירים כלליים. שמו של המזכיר הראי- שון: יצחק בן-אהרון. למזכיר השני, שם דומה: יצחק בן-אהרון.

יצחק בן-אהרון הראשון הוא חבר מפ" לגה ממושמע, חבר כנסת מן השורה, תר- מך נלהב בכל תוכנית שתביא לחיסולן המוחלט של מפלגות האופוזיציה, חסיד פעיל של ביטול "הדימוקראטיה הייצוגית" ומצדד במשאלי-עם ישירים - שיטת בחי- רות שתבטיח רוב מוחלט למפלגה הש- לטת, השתקת כל יריב ומתנגד.

יצחק בן-אהרון השני, הוא אופוזיציונר מושבע, קטיגור חריף של קואליציית העי- בודה-דתיים, יריב חקיף של פנחס ספיר ונתמכיו בעלייההון הבנקים והתעשיינים, מביא נלהב של משטר חברתי אחר, צדק סוציאלי ואחרות עמים.

"תקנה אומללה" חברי הוועד הי- פועל של ההסתדרות, שהם גם חברי- כנסת, גם חברי מוסדות מפלגת העבודה וגם חברי המוסד העליון של ההסתדרות, גילו את קיומם של שני יצחק בן-אהרון מיד עם בחירתו לתפקיד מזכיר ההס- דרות. היו להם בוודאי סיבות מפלגתיות טובות לשמור את הסוד בליבם. עד שאחד משני ה"בנאהרונים" דאג להוציא אותו לרשות הרבים.

בישיבת הוועד-הפועל שהתקיימה בש- בוע שעבר, התגלו שני מזכירי ההסתדרות יצחק בן-אהרון בכל שיעור קומתם: יצ- חק בן-אהרון האחד, כינה את התקנה המאפשרת לסייעת האופוזיציה להביא הי- צעות לסדר היום כ"תקנה אומללה" ו- הבטיח לבטל אותה בקרוב. יצחק בן- אהרון השני תקף את הממשלה, את חבריה ואת הפקידות הבכירה.

הדרך היחידה שנתרה לסייעת שאינן מיוצגות בוועד-הפועל להביא את דעו- רתיהם בענייני ההסתדרות, בפני ציבור חברי ההסתדרות, היא להעלות הצעות לסדר היום, במושב הנוכחי, הציעה סיי- עת העולם-הזה - כוח-חדש, למשל, לדון בהתפטרותו ושובו של מזכיר ההסתדרות, בהוצאת צווי ריתוק נגד שובתים, בדו"ח הכספי של חברת העובדים שלא היבא מעולם לדיון הוועד הפועל שהוא להלכה גם "מינהלת חברת העובדים".

אחד ממזכירי ההסתדרות, יצחק בן-אהרון, התנגד בתוקף לדיון בנושאים אלה. בקשר לחלק מהם אמר ש"לא קיבלנו הצעות כאלה בדואר". ביחס לאחרות, אמר ש"אין מה לדון. יש סדר יום: שיכון עובדים. אי אפשר לבזבז את זמנם של חברי הי- וועד-הפועל..."

למי מוציאים את הנשמה. המז- כיר השני, יצחק בן-אהרון, סיכם את הי- דיון בנושא שיכון עובדים. זה הוא שמה של חברת השיכון ההסתדרותית, וגם שמו של הנושא התברתי-כלכלי הקשור בה. בנושא זה, אמר יצחק בן-אהרון: "לא צריכים להקים וילות לעשירים, אפילו אם הם חברי הסתדרות".

בנושאים אחרים, הקשורים בנושא הי- שיכון, לא חסך בן-אהרון השני את הביקור- רת מחבריו למפלגה. בהסתדרות ובממשלה: על העבודה הערבית מהשטחים: "לוקחים פועלים מהשטחים משום שמשל- מים להם פחות. לוקחים אותם משום שאין ביטוח מלא... אין שכר מלא..."

הם הבטיחו לנו שהריבית תתיי- שב, אחרי שחוק הריבית יבטל. הם (הנגידים) התיישבו בכסאות הרחבים של- הם והריבית התיישבה כמו שהם התייש- בו..."

על הסכם פילץ-פאגלון ועל מעו- רבתו של שרי-האוצר פנחס ספיר: "ספיר אמר שהוא לא מתערב... ברור, לפילץ יש קשר ישיר עם הקדוש ברוך הוא. הוא מחובר למיכרות הוהב של דרום אפריקה. יש לו קו ישיר לפורט-נוקס בארצות- הברית (אוצר הוהב האמריקאי)". יצחק בן-אהרון השני, מתכוון עתה לי- מערכת הבחירות בה ייצא בבסיסמאותו נגד יצחק בן-אהרון האישון וחבריו. רמז למערכת הקרובה ובאה, היתה בדבריו על "האיש הקטן": "מי צריך חמשת אל- פים ל"י כדי להחיות את הנשמה, מוציי- אים לו אותה. על פחות ממיליון ל"י לא מדברים אתך..."

העם

החיים

והכסף

גם בשבוע השני מליל הטבח בגמל- התעופה בלוד, המשכיכה המדינה לחיות ב- צילו של אותו ליל דמים. כותרות העתו- נים המשיכו להפחיד את האזרחים כמע- שי חבלה וטבח נוספים המצפים להם בכל יום מצד קבוצות מטורפים קיצוניות. נד- מה היה כי מנסים להכניס את אזרחי המדינה בכוח להיסטריה המונית.

כמה תופעות העידו על גילויים ראי- שונים של היסטריה כזאת:

● בירושלים, בה נפתח השבוע הכנס השלישי של התנועה למען ארץ-ישראל השלימה, התגלה חזיון, שהזכיר כינוסים של מפלגות פאשיסטיות בעבר, כאשר עלה ראש עיריית ירושלים, תדי קולק, לברך את הכינוס, הוא התקבל במקהלה של צריחות בוז ועלבונות אישיים. מכל עבר הוטחו נגדו האשמות בנוסח "אתה מקים מצבות לגיונרים!" או "מגן הי- איסלאם ובונה המיסגדים!" קולק, שניסה לפקוח את עיני הקהל הפאנאטי בקיאו "70 אלף ערבים חיים בעיר הזאת! הם אזרחים שווים וזכויות ולא אזרחים ממדרגה שניה!" - נאלץ לבסוף לרדת מהבמה, להסתלק מהאולם כשהוא מוקף קהל היס- טרי שרק בקושי הבליג על תקיפה אלימה.

● בתל-אביב הופיעו בחוצות קבוצות צעירים שהתחילו על עצמות לגזירת עונש-מוות לחבלנים. אחת הקבוצות, שי- כינתה את עצמה "הוועד למען שלימות האומה", תבעה בכרוז מלא שגיאות כתיב להוציא להורג את החבלנים העצורים בי- ישראל, "מפני שהם מגרים את חבריהם לבוא ולשחרר אותם". יוזמי העצומה סירבו להזדהות, לבשו מדי צה"ל, אך כשנדרשו על ידי קצינה שעברה במקום למסור את פרטיהם, טענו שהם אזרחים. ועוזעים מתחת לפני המשק, או- למ הנסיונות ליצור היסטריה המונית לא הצליחו. יותר מאשר הפחד מפני החבל- נים והטיור גברה השבוע בקרב אזרחי

פטיציית "עונש המוות" גירוי למשחררים

ישראל החרדה מפני החמרה במצב הכל- כלי. היה זה פחד טחום מפני מיתון ש- יקטע את חגיגת האינפלציה הדוהרת. כמה תופעות הדאיגו את האזרח הפי- שוט. קשייה הכספיים של הגדולה בחבי- רות הבניין הפרטיות, פאגלון; קשיי הי- מימון של מיפעל הענק הרבונים גיבור; גרעונות המיליונים בתקציבה של התעשייה האווירית, שעמדו לגרום לצימצום פעמי- לותה - כל אלה, למרות שלכאורה לא היה כל קשר ביניהם, העידו על זעזועים מתחת לפני הקרקע של המשק הישראלי. לגבי תושבי ישראל, שמעולם לא היה בידיהם, באופן תיאורטי לפחות, כל כך הבהב כסף כפי שהיה בידיהם השנה, היו אלה סימנים מדאיגים. כאשר לוו סיי- מגים אלה השבוע באזהרות פומביות מ- פיות שרי האוצר והמסחר-התעשייה, הי- תה דאגת רבים מאזרחי ישראל נתונה לכספם. יותר מאשר לחייהם.

שיכתב הצמרת של הפרקליטים בארץ, ש- עוררו נגדם את זעם הציבור. מינויו עלול להסעיר את הרוחות שוב, להתפרש כלעג לרעש.

שם נוסף שהוזכר כמועמד לתפקיד שרי- המשפטים הוא שמו של עורך-הדין שלמה תוסיכהן שהוא פעיל במפלגת העבודה

אלוף (מיל.) זורע

הובא בחשבון לתפקיד ראש עיריית ירו- שלים.

גולדה יכולה לקחת על עצמה לכהן גם כשר-משפטים, כפי שודר בן-גוריון כיהן בזמנו כשר-הדתות, אחרי התפטרותם של שרי המסד"ל מהממשלה. אולם גם גול- דה לא תהיה מסוגלת לבוא ולהתייצב בפני הכנסת, להגיש לה חוקים. לנמקם בצורה משפטית ולהתווכח עליהם. לכן נר- אה שהיא תיטול על עצמה את תפקיד שרי- המשפטים זמנית בלבד, עד לתום פגרת הכנסת הקרובה, תקופה בה לא יוגשו חר- קים לכנסת. עד אז תמצא דרך להיחלץ מהסכך אליו נקלעה הממשלה עקב הת- פטרות הבלתי צפויה של שפירא.

שפירא סיבך בהתפטרותו לא רק את המערך האישי והמפלגתי של הממשלה. עירעור שיווי המשקל הפוליטי בממשלה הוא מסוכן הרבה יותר. שפירא, מי שהיה ידי מינה ואיש סודה של גולדה, יונה בדיעותיו, היה אחד המממנים העיקריים של השפעת משה דיין בממשלה. לא להי- גם היו אלה בעיקר אנשי רפ"י לשעבר שצהלו ראשונים בחיודוד הידיעה על הת- פטרות שפירא.

הסתלקותו של שפירא יוצרת חור רצי- ני באיוון העדן בין היונים והניצים בתוך הממשלה, ומחלישה את מעמדה של גול- דה מאיר עצמה. וזהו הסיבה לכך שאין לראות בהתפטרותו של יעקב שמשון שפי- רא בעייה אישית בלבד. הוא אינו מ- השרים היכולים ללכת מבלי שהיעדרם ירי- גש. הליכתו היא תחילתו של משבר ממי- שלתי, שעוד יהיו בו התפתחויות לרוב.

שיכנעו אותו להשתחרר מלחצים והמי- תחים שהוא נתון בהם. יש אומרים, כי היה זה מאמר בדבר, שתבע, אחרי הכל, את התפטרותו. יש אומרים כי היתה זו פרשת האלוף (מיל.) מאיר ("זור") זורע.

ב-1958 היה זה שפירא שחיסל את הי- קאריירה הצבאית של זור, כאשר זה היה ראש אג"ם, התפקיד השני בחשיבותו בי- צה"ל. כעבור 14 שנה מילא זור תפקיד חשוב בחיסול הקאריירה הממלכתית של שפירא.

סידרת התבטאויות מחוספסות של זרו בראיונות עיתונאיים שהעניק בשבועיים האחרונים, בהם תבע את התפטרותו של שפירא, ושבאחד מהם (בהארץ) התבטא כלפי הממשלה בעניין הספק שבמינויו כמנכ"ל מקרקעי ישראל בנוסח: "מצידי יכולים כולם להתחלק על הגב שלי" - העמידה בספק את מינויו של זור לתפי- קיד שיעוד לו על-ידי שרי-החקלאות חיים גבתי.

העם יעלה על בריקאדות

א' בי כאשר התכנסה הממשלה ביום א' השבוע, היה ברור לשריה, שאפילו ישמין זור את כל הממשלה ביחד ואת כל אחד משריה לחוד, אין הם יכולים לבטל את המינוי או לדחותו. בקונסטלציה הקיימת היה מעשה כזה מתפרש בדעת הקהל כנקמה אישית במי שהעז לכתוב בי- ועדת ויתקון דעת מיעוט, בניגוד לדעת המיסוד. "העם יעלה על הבריקאדות", אמר אחד השרים. "זה יוביל לפוגרום", אמר אחד מראשי סיעת המערך בכנסת. הממשלה כולה התחלקה לזרו על הגב.

שפירא היה האיש היחיד שהעז להתייצב מול החשש מדעת-הקהל. האבסורד היה שבהתנגדותו לכניעה לדעת-הקהל, הוא הגי- שים משאלה אחרת של אותו קהל. "אם תאשר הממשלה את מינויו של זור", אמר שפירא, "יהיה זה ביטוי של חולשה. האיש הזה ביוה את הממשלה בהתבטאו בגסות, אם תאשר הממשלה את מינויו, היא תקבע את רמת ההתבטאות של עובדיה".

צחוק הגורל הוא, שהפעם היה הצדק לצידו של שפירא. בניגוד לדעתו (הוא נמנע), אישרה הממשלה את מינויו של זור. שפירא הגיש את מכתב התפטרותו לגולדה. הוא חיסל בכך את הקאריירה שלו ואת אפשרות בחירתו בעתיד כנשיא המדינה, אבל הציל בכך את כבודו.

מבוכת הירושה

מי יהיה שרי-משפטים הכא? התשובה על שאלה זו אינה קלה מהתשובה על מניעי התפטרותו של שפי- רא. שרי-משפטים חייב להיות בעל רקע משפטי, שכן זהו האיש המגיש לכנסת את חוקי המדינה, צריך לנמקם ולהתווכח עלי- הם. אדם חסר השכלה משפטית אינו יכול לעשות זאת.

האיש היחיד בין שרי ממשלת ישראל, שהוא בעל רקע משפטי הוא שרי-הדתות, זרח ורפהטיג, אלא שבתנאים הנוכחיים בלתי מתקבל על הדעת ששר דתי המצדד בשיפוט רבני ובאי הפרדה בין דת למדי- נה, ימונה כשר המשפטים. אפשרות שנייה ששולעתה היא פרישתו של שרי-התיירות הליברלי-עצמאי, משה קול מהממשלה, וציי- רופו של גדעון האוזנר לממשלה כשר. במקרה כזה יימסר משרד התיירות למועמד חדש מטעם המערך, אחד הראשונים המצי- פים בתור הארוך: יצחק רבין או אברהם עופר.

אבל אלה המכירים את משה קול איי- גם מניחים שהוא יסיכם לוותר בקלות על מקומו ליד שולחן הממשלה, כדי לחלץ את גולדה מהמבוכה שהיא נתונה בה.

גם האפשרויות האחרות שחועלו אינן נראות סבירות. ההצעה למנות את שלמה הילל כשר-המשפטים היא אבסורד. אפי- שרות מינויו של היועץ-המשפטי מאיר שמגר אינה מתקבלת על הדעת. שמגר הוא חדש יחסית בתפקידו, איש אצ"ל לשעבר, מתומכי דיין, ולא ייתכן להקי- פו לממשלה מעל כל אלה המממנים לתורם.

המועמד הטבעי של המערך לתפקיד שרי-המשפטים הוא עורך-הדין חיים צדוק. בחירתו נתקלת בקשיים מכיוון שגם גול- דה ויש ספיר אינם מחבבים אותו, ומכיוון שהוא שייך לקבוצת "וללי השממה" בקרב